

2012-11-01

Replik till Energimyndighetens kommentar till CDM-rapporten.

Swedwatches övergripande målsättning och syfte är att minska sociala och miljömässiga missförhållanden i samband med svenskrelaterade företags verksamhet utomlands, framför allt i utvecklings- och tillväxtländer. Detta formuleras i samma policy som Energimyndigheten refererar till (www.swedwatch.org/sv/om-oss). Det är således inte politiska utan humanitära aspekter och miljöperspektiv som varit vägledande för rapportens utformning.

Det är korrekt att policyn reviderades i oktober, bland annat togs formuleringen att Swedwatch "arbetar utifrån ett vetenskapligt förhållningssätt" bort. Swedwatches personal är inte forskare, våra studier tar inte år i anspråk och vi skriver inte avhandlingar. Kansliet består av utredare med högskoleutbildning inom statsvetenskap, internationella relationer, juridik, biologi, journalistik och socialantropologi. En rapport tar cirka sex månader att färdigställa och metoden är "kritiskt granskande, argumenterande och öppet redovisande, och relaterar till tidigare studier och beprövad erfarenhet" (hämtat ur samma policy som ovan).

Swedwatches researchers gör ett djupgående studiearbete, lägger stor vikt vid källkritik och balanserad analys. Alla rapporter faktagranskas av experter inom ämnet innan publicering. Stor vikt läggs vid att samtliga aktörer - och i de fall frågorna har politisk sprängkraft även läger - får komma till tals. Så har även skett i studien av CDM, ett system som blivit ifrågasatt och kritiserat sedan det startade ordentligt år 2005, bland annat av Swedwatches medlemsorganisationer Diakonia och Svenska kyrkan. Det innebär dock inte att rapporten är vinklad. Integritet är mycket viktigt för Swedwatch som i egenskap av research-organisation utreder företagsamhet i och handel med utvecklings- och tillväxtländer. Förutom att minska eventuella missförhållanden är syftet även att maximera handelns potential för en hållbar utveckling.

Medlemsorganisationernas enda direkta bidrag till våra studier är förorden. Den föreliggande rapporten om CDM har, av just integritetsskäl, granskats av sakkunniga i båda ideologiska läger, nämligen Tricorona och AirClima. Dessutom har Energimyndigheten läst och kommenterat rapporten två gånger. Rapportförfattaren har vidare argumenterat kring CDM-systemets styrkor och svagheter, återgivit relevanta tidigare studier och kritik och vägt dessa mot de krav på additionalitet och hållbar utveckling som ställs på CDM-projekt.

Energimyndigheten ifrågasätter Swedwatches urval av fältstudie och menar att projektet i Rampur inte kan ses som representativt för hela CDM-systemet, då det ingår i en fond. Det uttrycks tydligt i rapporten på sid 11 att vattenkraftsprojektet i Rampur inte kan sägas vara representativt eftersom CDM-systemet även innehåller en stor mängd bilaterala projekt. Vi har dock funnit det särskilt relevant att undersöka hur just ett multilateralt projekt som detta uppfyller kraven som ställs - och hur man i så fall kan veta att kraven uppfylls. Ägarnas insyn och kontroll är väsentligt mindre, för att inte säga obefintlig, i fondprojekt än i bilaterala projekt. Ramverk från FN och OECD understryker företags och investerares ansvar att veta, hålla sig informerade och att se till att det finns effektiv och korrekt kompensation för drabbade. Eftersom

en betydande del av den svenska klimatkompensationen sker genom fonder är det viktigt att dessa projekt belyses och tydliggörs, samt att ansvarsfrågan diskuteras när det gäller investeringar och köp av utsläppskrediter genom fonder.

Att Indien är ett land i stort behov av ytterligare energitjänster för att kunna utvecklas är obestridligt. Swedwatchs granskning av Sveriges köp av utsläppskrediter ifrågasätter inte utbyggnaden av vattenkraft i floden Satluj, till vilken Rampurprojektet är lokaliserat. Den formulerar tre problem med Sveriges satsning på klimatkompensation: tveksamheterna kring additionalitet, hållbar utveckling och bristande ansvarstagande i vissa multilaterala projekt. Energimyndigheten har varken under researchprocessen eller i sin efterföljande kommentar med ett ord kommenterat de generella frågeställningar som rapporten väcker, vilket är att beklaga.

Viveka Risberg, kanslichef och ansvarig utgivare på Swedwatch